

## **МОДУЛ М5.1 – Студио Усмерење (А, АТ, У) 18 ЕСПБ**

### **2.семестар мастер академских студија, 2011/12**

## **УПУСТВО**

### **Садржај пројектног задатка**

Пројекат 1 усмерења Архитектура се односи на тематску област јавних архитектонских објеката и простора. Студенти раде на сложеном пројектантском проблему, у великој мери самостално развијајући и елементе пројектног задатка. Студирајући сложеност функционалне, морфолошке и социо-културне структуре студент се оспособљава да:

- креира архитектонска решења која равномерно задовољавају концептуалне, функционалне и структуралне захтеве
- прати и примењује савремене архитектонске приступе и парадигме

Резултат рада је идејно архитектонско-урбанистичко решење које има своју јасно препознатљиву истраживачку и апликативну компоненту, где се јасно препознају елементи тематских области на које се пројекат ослања. Пројектни задатак има за циљ да развија неке од следећих способности будућих архитеката:

- препознавање и одговарајућу примену архитектонских концепата, принципа и теорија
- апстраховање и презентовање основних елемената и односа у дефинисању архитектонског решења
- пројектантске вештине које су неопходне да се одговори захтевима инвеститора, корисника и законским регулативама.

### **Термински план наставе**

Студио и семинари одржавају се два пута недељно: понедељком и четврком од 16 до 22 сата. Настава траје 14 радних недеља у школи и 4 радне недеље код куће са консултацијама у кабинету. За студио и семинаре предвиђено је 32 радна сата недељно (16 сати рада школи и 16 сати рада код куће). 15. недеља предвиђена је за рад у оквиру модула М7- Пројектантска радионица 3. Модул М7- пројектантска радионица је посебан предмет који није повезан са радом у студију. 16, 17, 18, и 19 радна недеља предвиђене су за рад код куће (38 сати) и консултације у кабинету (2 сата). Предаја и одбрана пројекта и семинара је 20. радне недеље.

### **Студијска правила**

Студио води један наставник са једним сарадником и старијим студентима волонтерима. Пројектни задатак у студију задаје наставник. Више студија могу, међусобним договором, да задају заједнички пројектни задатак.

### **Правила за пријављивање студената у студио**

Руководилац студија предаје испуњену пријаву пројектног задатка до **13. Јануара 2012. године у 12 сати**. Презентација студија је у петак **10. Фебруара 2012. године**. Пријављивање студената преко портала је 13. До фебруара 2011. Студенти бирају и рангирају студије од 1 до 5, заједно са понуђеним семинарима. Студио прима највише 16, а најмање 8 студената. Ранг листа студената у сваком студију утврђује се на основу установљених критеријума.

\*на основу Службеног билтена 71/06 Архитектонског факултета: Студијски програми основних академских студија и дипломских академских студија архитектуре од 31. 05. 2006. и Службеног билтена 72/06 Архитектонског факултета: Статут од 09. 10. 2006.

**МОДУЛ М5.1 – Студио Усмерење (А, АТ, У) 18 ЕСПБ**  
**2.семестар мастер академских студија, 2011/12**

**План рада**

|                                                                                                                                                                              |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Назив пројектног задатка:</b><br><br><b>Dwelling and Identity</b><br><br><b>Значење становања у комуникацији друштвеног идентитета корисника и његове само-перцепције</b> |
| <b>Година студија:</b><br>2. семестар мастер академских студија, 2011/12                                                                                                     |
| <b>Број кредита:</b><br>18 ЕСПБ                                                                                                                                              |
| <b>Термини одржавања наставе:</b><br><a href="#">Према распореду за 2011/12</a>                                                                                              |
| <b>Термин одржавања испита (предаја и одбрана графичког и семинарских радова):</b><br><a href="#">Према терминском плану за 2011/12</a>                                      |
| <b>Термини одржавања колоквијума:</b>                                                                                                                                        |

|                                                                                                                                                                                   |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Наставник:</b><br>доц. Иван Рашковић, диа                                                                                                                                      |
| <b>Сарадници у настави:</b><br>асистент Јелена Ристић, диа                                                                                                                        |
| <b>Број кабинета:</b> 249                                                                                                                                                         |
| <b>Време за консултације са студентима (једном недељно два сата):</b> биће накнадно објављено                                                                                     |
| <b>Телефон:</b> 011 3218 749 <b>Е-маил:</b> <a href="mailto:agm-am@eunet.rs">agm-am@eunet.rs</a> , <a href="mailto:arch.jelena.ristic@gmail.com">arch.jelena.ristic@gmail.com</a> |
| <b>www адреса:</b>                                                                                                                                                                |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Критеријуми за пријем студената:</b><br><a href="#">Просек са основних студија x 10 + СП1 поени + СП2 поени + СП3 поени + СП4 поени + М4 поени</a>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <b>Циљеви и приступ настави:</b><br><p>Студио ставља акценат на проучавање и пројектовање стамбене архитектуре у доменима њене психолошке и друштвене функције и значења. Полази се од хипотезе да форма стана и склоп објекта имају своје друштвено и идеолошко значење, односно да представљају саставни део одређених друштвених вредности, идеологија, аспирација, статусних симбола, тј. стилова живота. Објекат, као и његово окружење, неминовно иницирају одређене асоцијације и емоције, тако да доживљај архитектуре може бити повезан са интеракцијом између субјективног осећаја и спољашњих фактора. С тим у складу, тежи се успостављању односа и интегрисању идентитета простора и друштвеног идентитета. Истражује се на који начин корисници „читају“ физичко окружење (најзначајнију компоненту која утиче на наш основни емоционални развој) као невербалну конотацију сопственог идентитета. Имајући у виду да је проблем становања интердисциплинаран процес рада прати успостављање узрочно-последичних веза између друштвених промена, културе становања и функционално-просторне структуре куће. На тај начин, индивидуални и друштвени идентитет могу бити посматрани на 2 нивоа: кроз асоцијације које корисници успостављају у односу на локацију, спољашњу и унутрашњу структуру објекта, као и кроз решења физичке структуре која помаже корисницима да остваре жељену друштвену интеракцију.</p> <p>Будући да је познато да једнопородично становање поседује много видљивије знаке животног стила и идентитета корисника, идентитет у колективном становању може бити остварен, како избором одређеног физичког окружења, естетским и визуелним елементима, тако и редефиницијом морфолошког и функционалног склопа објекта колективног становања (индивидуализацијом колективног становања).</p> |

**Пројектни задатак:**

Студенти индивидуално анализирају појам идентитета на најширем, појмовном ниивоу, уочавајући његово испољавање у области становања и изграђеног простора. Изабравши карактеристични проблем у комуникацији друштвеног идентитета корисника и његове самоперцепције, или карактеристичну групу корисника, студент бира просторни израз који конотира уочени проблем, анализира га, и затим саставља пројектни програм и бира локацију. Сви параметарски елементи задатка: локација, програм, морфолошки и функционални склоп објекта, као и повезаност садржаја морају бити у функцији поменуте конотације –израза. Разматрају се питања локације на планерском ниивоу, места на ниивоу урбанистичке регулативе и, коначно питања пројектног задатка и програма. Резултат рада је урбанистичко – архитектонско идејно решење са елементима просторне студије у одговарајућој размери. Прилози су : планиметријски цртежи, тродимензионални прикази, макете, дигиталне презентације, видео радови.

**Метод извођења наставе:**

Настава (предавања и вежбе) се обавезно одвијају кроз комбинацију више разноврсних облика рада, као што су предавања екс-катедра, интерактивни облици наставе, анализа случајева, индивидуални и тимски рад студената, истраживачки пројекти, презентације, есеји, семинарски радови итд.

| Термински план извођења наставе |                                                                                                                                       |                                                                                                                                                      |
|---------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| нед                             | Наслови јединица                                                                                                                      | Опис тематских јединица                                                                                                                              |
| 01                              | уводна реч - дискусија о теми                                                                                                         | презентација, разговор, анализа                                                                                                                      |
| 02                              | Појам идентитета у становању, избор карактеристичног проблема у комуникацији друштвеног идентитета корисника и његове само-перцепције | Анализа појма идентитета и истраживање узрочно-последичних веза између друштвених промена, културе становања и функционално-просторне структуре куће |
| 03                              | Концептуална поставка и програмско решење Сазревање теме. Програмска решења                                                           | Теме, искуства, садржаји, пројекције. Референтне теме, контекст                                                                                      |
| 04                              | Алтернативна решења концепта                                                                                                          | Диспозиција објекта и волумена у контексту, склоп објекта, саобраћајни концепт                                                                       |
| 05                              | Програмска решења                                                                                                                     | Дискусија – тема, програм, концепт Дефинисање индивидуалних задатака                                                                                 |
| 06                              | Програмска решења                                                                                                                     | Функција и структура садржаја                                                                                                                        |
| 07                              | 1. Колоквијум:                                                                                                                        | Пројектни задатак                                                                                                                                    |
| 08                              | Избор садржаја и прве скице                                                                                                           | Индивидуални рад на програму и садржајима                                                                                                            |
| 09                              | Студија обликовног концепта објекта                                                                                                   | Анализа контекстуалности новопроектваних структура и њиховог утицаја на индивидуални и друштвени идентитет, опредељење и разрада склопа              |
| 10                              | Разрада пројекта                                                                                                                      | Презентације, радне макете                                                                                                                           |
| 11                              | Разрада пројекта                                                                                                                      | Радне макете                                                                                                                                         |
| 12                              | Разрада пројекта                                                                                                                      | Дефинисање прилога                                                                                                                                   |
| 13                              | 2. Колоквијум:                                                                                                                        | Модел, просторна решења                                                                                                                              |
| 14                              | Финализација пројекта                                                                                                                 | Презентација                                                                                                                                         |

**Обавезна литература:**

Антонић, Слободан. Елита, грађанство и слаба држава Србија. Београд: Службени гласник, 2006.

Arnold, Dana. Reading Architectural History. London: Routledge, 2002.

Боровница, Недељко. „Типолошки модели стамбених форми индивидуално-колективних карактеристика“, у: Урбанистички модели градског становања у ниским групацијама. Београд: Институт за архитектуру и урбанизам, 1994.

Vujović, Sreten. „Društvene nejednakosti u stanovanju“, у: Društvene nejednakosti : sociološko istraživanje u Beogradu. Beograd: Institut za sociološka istraživanja filozofskog fakulteta u Beogradu, 1987.

Вујовић, С. “ Урбана свакодневница деведесетих година “ у Друштвене промене и свакодневни живот: Србија почетком деведесетих, ед. Силвано Болчић. Београд, 1995.

Eco, Umberto. “Function and sign”, in Rethinking Architecture, ed. N. Leach London, New York: Routledge, 1997.

Inglton, T. Iluzije postmodernizma. Novi Sad: Svetovi, 1997.

Jameson, F. “Is Space political” in Rethinking Architecture, ed. N. Leach . London, New York: Routledge, 1997.

Jameson, F. “The cultural logic of late capitalism” in Rethinking Architecture, ed. N. Leach . London, New York: Routledge, 1997.

Kloc, Hajnrih. Umetnost u dvadesetom veku. Novi Sad: Svetovi, 1995.

Kurtović Folić, Nađa i Miodrag Ralević, ур. Stanovanje ka III milenijumu. Beograd: Edicija arhitektonika, 2001.

Lazić, Mladen and Slobodan Cvejić. „Class and Values in Postsocialist Transformation in Serbia“, International Journal of Sociology (New York), Vol 37, 2007.

Norberg Šulc, K. Ka autentičnoj arhitekturi, Polja, broj.280.-281, .Juni-Juli 1982.

Parsons, Talcott. The Structure of Social Action. McGraw Hill, 1937

Petrović, Borislav i Ivan Rašković, Tradicija - tranzicija: Upotreba nasleđa u arhitekturi. Beograd: Arhitektonski fakultet i Orion Art, 2011

Pušić, Ljubinko. Grad, društvo, prostor. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 1997.

Radović, R. I posle postmoderne ostaje arhitektura. Polja, Jun-Jul 1982.

Spates, James L., and John J. Macionis, The sociology of Cities. New York: St. Martin's Press, 1982.

Čejni, Devid. Životni stilovi. Prevod Božović Ratko. Beograd: Clio, 2003.

Dženks, Čarls. Jezik postmoderne arhitekture. Beograd: Vuk Karadžić, 1985.

Dženks, Čarls. Moderni pokreti u arhitekturi. Beograd: Građevinska knjiga, 1985.

Wilson, Robert A. and David A. Schultz. Urban Sociology. Prentice Hall: Englewood Cliffs, 1978

#### **Препоручена литература:**

Barthes, Roland. " Semiology and the Urban", in Rethinking Architecture, ed. N. Leach. London, New York: Routledge, 1997.

Вебер, Макс. Привреда и друштво 1,2. Београд: Просвета, 1976.

Vatimo. Kraj moderne, kraj projekta. Polja, Dec. 1991.

Martin, Louis. "Interdisciplinary Transpositions: Bernard Tschumi's Architectural Theory “, in The Anxiety of Interdisciplinarity, de-, dis-, ex-. ed. Alex Coles and Alexia Defert. London: BACKless Books and Black Dog Publishing, 1998.

Tschumi, Bernard. Architecture and Disjunction. London: MIT Press, 1998.

Harland, Richard. Superstructuralism. London and New York: Methuen, 1987.

Šuvaković, Miško. Postmoderna (73 pojava). Beograd, Narodna knjiga

#### **Начин полагања испита (садржај пројекта и семинарског рада):**

1. Писмено - истраживачки есеј: Анализа изабраног аспекта или проблема и истраживање значења становања у комуникацији друштвеног идентитета корисника и његове само-перцепције, А4, до 4000 речи;
2. графички елаборат: урбанистичко – архитектонско решење у одговарајућој размери са прилозима (испитивање локације, програмске опције, планиметријски цртежи Р 1:250/200, пратећа објашњења, тродимензионални прикази, макете, мултимедијалне презентације.

**Испит се полаже усмено, одбраном завршног елабората.**

#### **Критеријуми оцењивања:**

1. Континуирани рад у студију (у индивидуалном и тимском раду): активност/систематичност/континуитет предаје
2. Истраживачки есеј: прикупљање, обрада и систематизација података/структура/развијање/закључци/квалитет понуђених решења
3. Колоквијуми: Логичко повезивање истраживачког дела са концептом и програмом/степен испуњености и развијености задатка/презентација
4. Пројекат: квалитет (оригиналност и иновативност), развијање, комплексност и вишеслојност концепта и решења, постигнут ниво друштвеног и идеолошког значења решења, степен интегрисања идентитета простора и друштвеног идентитета

**Рад у студију на вежбама је обавезан.**

**Оцењивање:**

У структури укупне оцене студента на предмету предиспитне обавезе (сви облици рада који се оцењују пре полагања испита и који се као такви једино и могу реализовати у овом периоду) учествују најмање са 30, а највише 70 поена. Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може стећи највише 100поена.

| Предиспитне обавезе        | поена          | Завршни испит           | поена     |
|----------------------------|----------------|-------------------------|-----------|
| активност у току предавања | <b>30</b>      | пројекат                | <b>40</b> |
| колоквијуми                | <b>2x10 20</b> | усмена одбрана пројекта | <b>10</b> |

**Услови предаје после заказаног рока:**

из статута АФ

**Статутарне одговорности и права студената:**

из статута АФ